

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Om du har en kap- och geringssåg och en bordscirkelsåg, så är det lätt att såga upp virket. Men här visar vi att det går bra att klara sig även med en cirkelsåg.”

INNAN DU BÖRJAR

Material till 5 sektioner à 1 m

70 x 70 mm tryckimpregnerat trä:

- 6 stolpar (A) à 180 cm

22 x 95 mm trallvirke:

- 15 reglar (B) à 100 cm (sågas till 22 x 47 mm av 8 brädor)

28 x 120 mm trallvirke:

- 2 överliggare (C), ca 230 och 340 cm

16 x 100 mm gran:

- 100 spjälor (D) à 100 cm (sågas till 16 x 50 mm av 50 brädor – eller köps färdiga som läkt, 16 x 50 mm)

Dessutom:

- 20 U-profiler (E) 25 x 25 x 2 mm
- Skruvar: 3 x 20 mm, 3,5 x 30 mm och 5 x 70 mm
- 10 x 180 mm fransk skruv med 3 brickor (för montering på vägg)
- Alurör med 11 mm hål, 6 cm långt
- Aluskena till beslag
- Brädor till förstärkning och såglåda

Pris

Räkna med 150 kr per löpmeter

Specialverktyg

- Jordborr (kan hyras för 75 kr/dag)
- Kap- och geringssåg (ej nödvändig)

Lördag 09:00

Snabbt ner i marken

Jordborren är till stor nytta när du vill sätta ner stolpar i stenfri mark. Här klarar vi oss med endast små hål i beläggningen.

När stolpar, reglar och överliggare är på plats flätar du in de mjukgjorda spjälorna för hand. För att få upp spjälorna används en vippbräda.

Flätat staket

I stället för att köpa ett billigt men ofta fult vindskydd av enkelt virke – eller offra en förmögenhet på ett snyggt – ska du naturligtvis göra det själv. Se här hur du flätar ett vindskydd.

Vindskyddet runt terrassen blir för bastant och tungt om du snickrar det av kraftiga brädor. Och det blir klen, och ofta opersonligt, om du sätter upp färdiga sektioner.

Här väljer vi att göra ett alldeles eget staket, ett som är flätat. Det är perfekt som vindskydd för vinden filtreras mellan spjälorna som flätats in mellan tre regler. För att lyckas med det sätter vi spjälorna i blöt över en natt. Resultatet blir ett staket som är stadigt, men det ser både lätt och elegant ut. Skulle en spjåla skadas eller efter några år spricka, så kan du lätt byta ut den. Spricker en lamell i ett köpt staket,

tvingas du ofta byta ut hela sektionen. Och det är absolut inte billigt.

De smala spjälorna är här cirka 16 x 50 mm och dem fick vi billigt, för vi kunde köpa 16 x 100 mm gran billigt. Brädorna klövs sedan på längden. En annan lösning är att köpa 16 x 50 mm läkt. Priset för granbrädorna var cirka 5 kr/meter medan färdiga läkt kostar cirka 3,50 kr/meter. Brädorna innehåller ofta en hel del kvistar. Läkten är inte fullt så kvistrik.

Uptill fäster vi en vågrät bräda. Den skyddar ändträet på spjälorna och är ett bra ställe att sätta kaffekoppen. Brädan hjälper oss dessutom att få stolparna rätt.

Flätat staket som vindskydd

Virket till det enkla staket är relativt billigt.

Spjälorna (D) i vårt vindskydd flätas in mellan tre vågräta regler (B) som i sin tur sitter fast på stolparna (A).

Stolparna grävs ner och genom att fästa den vågräta överliggaren (C) på dem innan vi fyller tillbaka jorden, blir det lättare att få stolparna lodrätt och i rak linje. Staketet skiljer stenterrassen från gräsmattan. För att inte vara i vägen för gräsklipparen placeras stolparna en liten bit in på terrassen. Då kan ena hjulparet på klipparen köra på stenarna.

Överliggaren (C) skyddar ändträet på stolpar och spjälor och underlättar arbetet.

Ett par stenar tas bort innan vi borrar hål för stolparna.

Varje sektion består av tre regler (B) och 20 spjälor (D).

Klart på en helg

Lördag 09:00

Systematisera det enformiga arbetet

Om du vill bli klar med ditt lilla staket på en helg, ska du systematisera sågningen för det är ett arbete som utförs många gånger. Börja med att sätta en stopp-

kloss 100 cm från sågklingan så slipper du mäta varenda bräda. Då lägger du i stället brädan mot stoppklossen.

Lördag 09:30

”Spjälorna ska ha sågats klara på lördag, så att de kan läggas i vattenbad över natten och bli så mjuka att de kan flätas. Det är därför spjälorna du ska börja med.”

Lördag 15:00

Lägg all uppgrävd jord på en byggskiva

Arbetet med stolparna underlättas betydligt av två saker. För det första att du har en jordborr. Den borrar snabbt hål i marken, om denna är stenfri. För det

andra bör all uppgrävd jord läggas på en skiva. Då går det snabbare att skyffla upp jorden och fylla den runt stolparna än om den ligger på gräset.

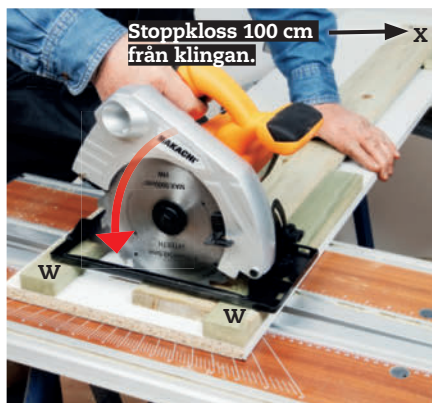
Lördag

Såga alla spjälor

Arbetet börjar på ett ovanligt sätt, nämligen med att såga alla spjälor. Vi har kommit över 16 x 100 mm brädor billigt och klyver dem till cirka 16 x 48 mm. Vi kunde också ha använt 16 x 50 mm läkt, men dessa var nästan dubbelt så dyra.

Det första vi gör är att kapa alla brädor till bitar på 100 cm. Därefter klyver vi dem på längden. När det är gjort lägger vi dem i vattenbad, där de får ligga över natten. Då blir det mycket lättare att fläta dem mellan reglarna i staketet. Risken är stor att några spjälor bryts av, så vi gör några i reserv.

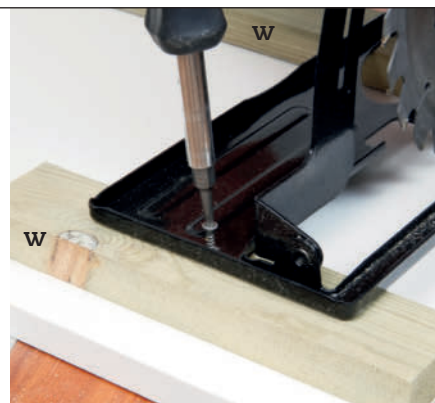
Sågningen går snabbt med kap- och geringssåg, men vi klarar oss utmärkt med vanlig cirkelsåg och ett anhåll.

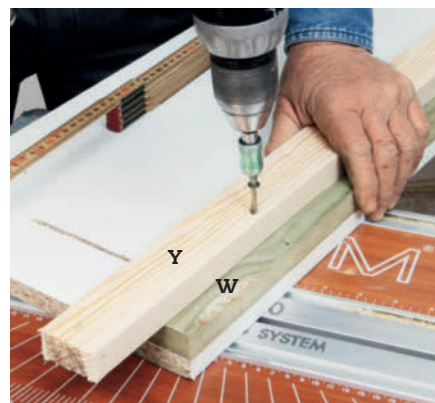
2 Nu kan vi kapa brädorna vinkelrätt på ett snabbt och säkert sätt. Brädorna läggs en efter en i vår geringslåda, som består av de två listerna W, en skiva och en stoppkloss X. Vi passar också på att kapa alla reglarna till 100 cm.

Lyxig hjälp

Kap- och geringssågen är till stor hjälp när du kapar brädor, men den kan inte användas till att klyva brädorna på längden. Så långt kan sågen inte dras ut. Men som du ser av våra bilder klarar vi oss med en vanlig cirkelsåg.

1 Sågen fästs. Klingen ska kunna lyftas och sänkas precis som om vi hade en kap- och geringssåg. Vi fäster två lister (W) på en skiva och borrar sedan hål i sågens sula, så att den kan skruvas fast på listerna. Klinken ska sitta vinkelrätt mot listerna.

3 När alla reglar och spjälor har kapats gör vi om geringslådan så att vi kan klyva brädorna till spjälor respektive reglar (D resp. B). Vi tar bort sågen och skruvar fast en stödlist (Y), som sulan ska följa när vi sågar.

4 Nu delar vi brädorna på längden. Den hyvlade listen (Y) sitter så att brädan delas på längden när den skjuts in mot listan X. Som stöd under sågen fäster vi ytterligare en list (Z) på skivan. Spjälorna ska nu i vattenbad över natten.

Gräv ner stolparna

Det tar lång tid att få stolparna att stå lodrätt på rätt ställe och i linje efter varandra när man gör det på traditionellt sätt. Det arbetet kan underlättas otroligt mycket genom att fästa dem i överliggarna (C), så snart de står i sina hål. Därefter justeras de in och jorden fylls tillbaka.

Vid uppsättning av ett vindskydd som detta behöver man inte tänka så mycket på tjälen. Skulle någon av stolparna lyftas en aning gör det inte så mycket. Det viktigaste är de står stadigt så att vinden inte värlter det flätade staketet. Vi gräver ner dem cirka 70 cm.

1 Vi börjar med överliggarna (C) innan vi sätter ner stolparna. Ena änden på de två brädorna sågas i 45 grader, så att vi får en snygg fog. På undersidan markerar vi var stolparna ska placeras, och då slipper vi att senare mäta och markera.

2 Nu gräver vi hål för stolparna (A). Vi lägger överliggarna (C) på marken och använder dem som måttstock för var hålen ska göras. Eftersom staketet sätts en bit in på terrassen ska vi först ta bort några stenar innan vi borrar 75 cm djupa hål.

3 En stolpe (A) sätts på plats och justeras så att den står lodrätt medan jorden fylls upp runt den. Vi fyller på cirka 10 cm och stampar noga, fyller på ytterligare 10 cm, stampar, fyller på osv. Om jorden är mycket torr bör den vattnas lite.

4 Nästa stolpe som sätts ner är hörnstolpen. Därefter lägger vi överliggaren (C) på plats. Den ska placeras exakt enligt märkena. Vi väntar med att justera stolpen lodrätt och sätter i stället upp ytterstolpen.

5 Både hörnstolpe och ytterstolpe justeras när vi har fäst den andra överliggaren. När stolparna står lodrätt fixeras de med snedsträvor, som fästs i marken med små käppar. Snedsträvor fästs med tvingar för att undvika skruvhål.

Enkelt vattenbad

När brädorna har sågats till spjälor (D) måste de mjukas upp för att kunna flätas på plats utan att brytas av. Det enklaste är att lägga dem i vattenbad, men om du inte har en bassäng, så kan du vattna dem ordentligt och läggs dem i kraftiga plastsäckar. Dra ner en säck över de utstickande ändarna så att spjälorna stängs in i den fuktiga luften. Har du tur skiner solen, och då lägger du säckarna i solen för då "bakas" spjälorna lite och blir extra smidiga.

6 De två återstående stolparna sätts på plats och fästs i överliggarna. Därefter justeras de in lodrätt och fixeras med ett par lister eller brädor. Därefter kan alla hål fyllas igen i omgångar (se bild 3) utan att stolparna rubbas.

Klart på en helg

Söndag 09:00

”Även om du inte hann att sätta stolparna på plats i går, så blir du färdig med det flätade staketet i dag. För det återstår inga svåra detaljer, men du måste arbeta försiktigt så att inte spjälorna bryts av.”

Söndag 10:00

Billiga aluminiumbeslag

Vi gör egna beslag som kan hålla fast reglarna på stolparna. Först kappar vi 3 cm långa bitar av en

aluminiumskena och därefter borrar vi hål i dem med 3,5 mm borr och försänker hålen. Arbetet går snabbt för vi lägger skenan mellan två lister på en skiva.

Söndag 15:00

Spikpistolen skjuter iväg spikarna med hög fart

Vi fäster spjälorna på reglarna med skruvar, när de har flätats på plats. Med bra självborrande skruvar, typ trallskruv, går det snabbt. Ännu snabbare går det om du har en spikpistol. Med den kan du fästa alla spjälor i en sektion på ett par minuter. Spikpistoler kan hyras.

Söndag 17:30

Nu kan staketet målas

Om du vill måla staketet med färg eller utelasyr så är det bäst att göra det innan delarna sätts på plats. Men om du har en färgspruta, går det fort att spruta staketet när det står på plats. Men tänk på blåsten!

Söndag

Staketet flätas

När stolparna står stadigt på plats är det dags att fläta in spjälorna.

Vi sätter dem på tre vågräta regler, och de ska klämmas fast från var sin sida tills de sitter i spänn.

Spjälorna har legat i vattenbad hela natten för att bli så smidiga att de kan böjas utan att brytas av. Men det krävs ett visst tryck för att få upp varje spjäl mot överliggaren, och det är ett arbete där vi tar fötterna till hjälp. Till arbetet använder vi en vippbräda. Den skruvar vi fast på en kloss så att den blir som en gungbräda. Då blir det lätt att trycka upp spjälorna. Innan de sätts på plats sätter vi ett streck på var 5:e cm på reglarna. Då blir det lätt att rätta in spjälorna på plats.

Mallen gör det lätt att markera för de beslag som håller fast reglarna.

1 Vi markerar för reglarna (B) på stolparna (A). Först sätter vi ett vågrätt streck för reglarnas undersidor, 47 resp. 94 cm under överliggaren. Med en mall gjord av två 25 mm lister sätter vi märken för beslagen på stolparna.

3 Varje beslag (E) fästs med två 3,5 x 30 mm skruvar i stolpen. Beslagen för den mittersta regeln sätts en aning under strecken, som markerar regelns ovansida. De nedre beslagen sätter vi 15 mm under strecken.

En skruv på tvären låser fast reglarna i beslagen.

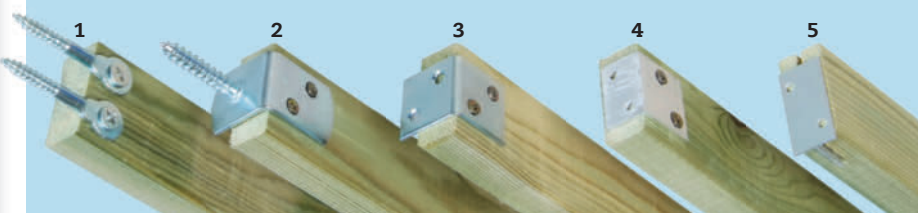
4 Reglarna (B) knackas på plats i beslagen och sätts så att de hamnar i nivå med strecken. Därefter fäster vi reglarna med en 3 x 20 mm skruv i varje beslag.

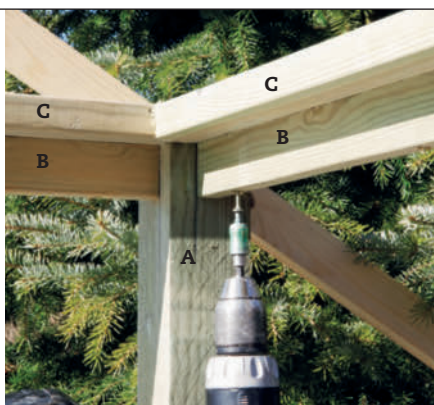
Reglarna kan fästas på stolparna på många sätt

Här fäster vi reglarna med hjälp av hemgjorda U-beslag. Dem sågade vi av en drygt 60 cm lång aluminiumskena med U-profil. Men det finns många andra lösningar. Här är fem förslag. Samtliga kräver att beslagen fästs på stolpen, sedan monteras regeln.

1. Ögleskruvar
2. Specialbeslag
3. Vinkelbeslag
4. Alu L-profil
5. Alu T-profil

Den elegantaste lösningen är T-profilen eftersom den inte syns när regeln har monterats. Men lösningen kräver ett sågat spår i ändarna på alla regler, och du måste låsa reglarna med en skruv genom beslaget.

2 Den övre av de tre reglarna (B) fästs inte med beslag utan skruvas i stället fast i överliggaren (C) med 5 x 70 mm skruvar. Förborra med 5 mm borrh för fyra skruvar i varje regel.

5 Nu ska spjälorna flätas på plats. De sticks en i sänder upp nerifrån och växelvis på var sin sida av de nedre reglarna. Därefter pressas de in bakom den övre regeln. För att få upp dem använder vi oss av vippbrädan.

6 Spjälorna justeras tills de sitter vid de märken vi har gjort på reglarna och därefter fördelar vi luften mellan dem. Samtliga spjälor låses upptill och nertill med 3,5 x 30 mm skruvar. Nu kan vi lägga undan verktygen och städa. Staketet är klart.

Efter två dagars arbete kan vi njuta av sommaren utan att störas av blåsten, för det flätade staketet skärmar av.

” Tack vare de enkla och hemgjorda geringslådorna klarade vi av all sågning med en vanlig cirkelsåg. Den gjorde det så effektivt att vi inte saknade dyra specialmaskiner.

